

za otroke ali na polico za odrasle nazadnje postavi knjižničar. Marsikatero poljudno poučno knjigo lahko postavi na eno od obeh ali še bolje na obe polici. Torej pričujoči prikazi predstavljajo le možno osnovo, ki je knjižnicam na voljo, ne pa tudi edino možno bazo, iz katere gradijo zbirke knjig za otroke in mladino.

Vojko Zadavec

PRIZNANJE ZLATA HRUŠKA 2014

S priznanjem **zlata hruška** želi MKL, Pionirska opozoriti na pomembnost in kompleksnost založniškega mojstrstva, od katerega je odvisna knjižna kultura nekega jezika, posredno pa tudi bralna kultura nekega naroda. Priznanje, izpeljano iz znaka zlata hruška, s katerim Pionirska promovira dobre mladinske knjige, je bilo prvič podeljeno leta 2010, in sicer v treh kategorijah: za izvirno slovensko mladinsko leposlovno knjigo, za izvirno slovensko mladinsko poučno knjigo, za prevedeno mladinsko leposlovno knjigo; zadnjo kategorijo podeljuje skupaj s Slovensko sekcijo IBBY.

Za izjemen založniški dosežek sta bili podeljeni priznanji *zlata hruška* 2014 naslednjima knjigama:

- ***Gugalnica za vse*** / Anja Štefan, ilustr. Marjanca Jemec Božič. Mladinska knjiga, 2013 – v kategoriji **izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga**.

Obrazložitev priznanja:

Pravljlično tkanje Anje Štefan je fina, živobarvna in obenem mehka tapiserija, takšna, ki ogreje in poboža pogled in srce. Osnovne niti te pravljlične zgradbe so napete jasno in premočrtno, z izrazito poanto.

Triindvajset po dolžini, obliki in izraznosti raznolikih sodobnih živalskih pravljic, ki se sicer zgledujejo po ljudskem pripovedništvu kot glasniku temeljnih človeških vrednot in modrosti, so tokrat nasnute še nekoliko drugače in izvirno, vsekakor pa bolj sodobno. Vse skupaj tvorijo pripovedno osnovo, ki jo podpira ljudski izraz s svojo brezčasnostjo, a s obenem postavljene v sodoben okvir, z razmisleki, ki razvozlavajo zlasti probleme družine in družbe danes: razvajenost, neodzivnost v medsebojnih odnosih, osamljenost ostarelih, obsedenost z delom, sebičnost in solidarnost ... vendar na nepretenciozen način in brez poudarjene pedagoške poante.

Z virtuozno natančnostjo osnovno strukturo mehko prepredajo izrazno gibke in dovršene votkovne niti jezika, ki to radoživo, življenja polno sliko barvajo in strukturirajo skozi ritem, metrum in rimo, tako da najkrajše med pripovedmi zažarijo v svilnati toploti lirične proze. Tu je avtorica tudi najmočnejša: njene drobcene liričnofilozofske poante, ki jih že poznamo iz pripovedi o štirih črnih mravljicah, so kakor začudene nad lepoto in raznolikostjo sveta, a se hkrati navezujejo na razmislek o umetnosti in umetniškem ustvarjanju, ne nazadnje pa tudi o moči besed in odgovornosti do izrečenega.

Avtorica v to bogato tkanje ves čas usmerja svoj izrazito otroški pogled: igrivost, optimizem in hudomušnost, ki popolnoma naravno prežemajo vsako od osnovnih pripovednih niti. Ob tem ne gre spregledati izčiščenih, s svetlobo in optimizmom osončenih ilustracij Marjanca Jemec Božič, ki lepo dopolnjujejo in zaokrožajo pravljlična besedila.

Založba Mladinska knjiga je z zbirko sodobnih živalskih pravljic dosegla visok izdajateljski standard, zato si za ta odlični knjižni izdelek zasluži priznanje ZLATA HRUŠKA.

(Zapisala Ida Mlakar)

– *Sedem minut čez polnoč* / Patrick Ness, napisano po zamisli Siobhan Dowd, ilustr. Jim Kay, prevedla Ana Ugrinović. Mladinska knjiga, 2013 – v kategoriji **prevedena mladinska leposlovna knjiga**.

Obrazložitev priznanja:

Kako preživeti, ko v družini, med prijatelji, v šoli in celo v stvareh okoli nas vlada napetost med namenom in učinkom, med idejo in stvarnostjo? Kako sprejeti misli in občutja, ki te kot pošast presenetijo in te ne izpustijo? Primež teh vprašanj, v katerem se znajde deček Conor, soočen z dolgim umiranjem bolne matere, dodatno privijajo še odzivi okolice, tako značilni odzivom sodobnega človeka, ki ob neizprososti dejstev beži v »varno« preobremenjenost (Conorjev oče), ali »varno« tolpo (Conorjevi sošolci), ali »varno« humanitarno akcijo (mama Conorjeve prijateljice). Ker je vse v človekovem svetu mnogo bolj zapleteno prav zaradi misli same, je tudi razreševanje človekovega sveta edino mogoče na miselni ravni – z zgodbami. Ampak: zgodbe so beštije. Kdo ve, česa vsega so zmožne, ko jih enkrat spustiš z vajeti.

V odličnem prevodu smo s to mladinsko knjigo dobili v eno celoto zlite tri presunljive zgodbe: zgodbo o dečku, ki v intimnem boju s pošastjo dozori v ljubečega sina, da se kot tak lahko poslovijo od umirajoče mame, zgodbo o naših soočanjih z neukrotljivimi mislimi in nepričakovanimi občutji, pripovedovano z izjemnim likovnim jezikom ilustratorja, ter zgodbo o moči zgodbe, ki preživi smrt pisateljice-sejalke, da v ljubečem umu pisatelja-naslednika obrodi stoteren sad.

Založba Mladinska knjiga je z izdajo te knjige naši mladini in nam vsem poklonila trajno sporočilo o tem, da so naše misli neukrotljive zato, da se lahko zavedamo, kaj je svoboda, ta pa je pogoj, da lahko krotimo svoja dejanja, zato si avtorji in založba zaslužijo priznanje ZLATA HRUŠKA. (Zapisal Vojko Zadravec)

V kategoriji izvirna slovenska mladinska poučna knjiga zaradi pomanjkanja kakovostnih besedil priznanje ni bilo podeljeno.

Znak kakovosti *zlata hruška* so podelili 102 knjigam triindvajsetih založb.

Priznanja *zlata hruška* so bila podeljena na **prazniku zlatih hrušk**, ki je tudi letos potekal v okviru Slovenskega knjižnega sejma (v Klubu Cankarjevega doma, 26. novembra 2014).

Kristina Picco

